

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3233/2016. (XI. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.355/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó társasház közös képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. A közös képviselő nevében jogtanácsosa jár el.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.I.21.355/2015/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] Az ügy előzményei a következők. Az indítványozó társasház – mint az alapügy felperese – keresetet terjesztett elő a Békési Járásbíróságnál közös költség tartozás megfizetése iránt. Az első fokú bíróság a keresetet a 3.P.20.340/2014/4. számú ítéletével elutasította. Az indítványozó az ítélet ellen fellebbezéssel élt. A fellebbezés folytán eljáró Gyulai Törvényszék az első fokú bíróság ítéletét a 2.Pf.25.016/2015/3. számú ítéletével helybenhagyta. Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet – az alkotmányjogi panasszal támadott – Pfv.I.21.355/2015/2. számú végzésével hivatalból elutasította. A Kúria a támadott végzését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 271. § (2) bekezdése alapján hozta meg, mivel a vitatott összeg nem haladta meg a felülvizsgálati értékhatár szintjét. A Kúria rámutatott arra is, hogy a közös költség tartozás megfizetése iránti követelés – az indítványozó hivatkozása ellenére, mivel az nem befolyásolja az ingatlan jogi helyzetét – nem tekinthető sem az ingatlan tulajdonával, sem az ingatlant terhelő joggal kapcsolatos, sem pedig az ingatlanra vonatkozó jogviszonyból eredő igénynek, tehát nem esik a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételi körbe.
- [4] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a Kúria végzésével szemben terjesztette elő. Kifejtette, hogy a társasházi tulajdont szerző egy speciális – társasházi – jogviszony alanyává válik. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 24. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a közös költség megfizetése – mint teherviselés – a tulajdonjoghoz elválaszthatatlanul kapcsolódik, hozzájárul ahhoz, hogy a tulajdonos a közös tulajdonban lévő részek fenntartásával a külön tulajdont képező ingatlanát rendeltetésszerűen használhassa, ezért az azzal kapcsolatos jogvita a Pp. 271. § (2) bekezdésében meghatározott kivételek közé tartozik (ingatlanra vonatkozó jogviszonyból ered). Mindezek miatt a támadott végzés sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogot, valamint a XXII. cikkét is, mert az emberhez méltó lakhatás feltétele az is, hogy valamennyi társasházi tulajdonostárs arányosan részt vállaljon a közös tulajdon fenntartásában. Az indítványozó szerint a Kúria csupán deklarálta, hogy a közös költség megfizetése iránti igényre nem vonatkozik a Pp. 271. § (2) bekezdése szerinti kivételszabály, ezért a végzés sérti az Alaptörvény XXIV. cikkét. Végül kifejtette, hogy a végzés – az Alaptörvény 28. cikkével is ellentétesen – elzárta az érdemi felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, ezért az sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogot is.
- [5] Az Alkotmánybíróság főttkára – az Abtv. 55. § (3) bekezdése alapján – hiánypótlásra hívta fel az indítványozót, mivel az alkotmányjogi panaszában kifejtettek nem támasztották kellően alá alapjogsérelmét. Az indítványozó határidőben előterjesztett hiánypótló beadványában – korábbi érvelése mellett – az Alaptörvény XXIV. cikke helyett a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott. Pontosított kérelmében – az előbbiek mellett – az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXII. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét állította. Az indítványozó ismételten hangsúlyozta, hogy a közös költség fizetési kötelezettség nem teljesítése – jelzálogjog vagy végrehajtási jog bejegyzésével – kétségtelenül érinti az ingatlan jogi helyzetét. A Kúria ezzel ellentétes jogértelmezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, illetve a 28. cikkét is. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXII. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét azért is megalapozottnak

látta, mert a közös költség megfizetésének elmaradása esetén a tartozást végső soron a tulajdonostársak fizetik meg.

- [6] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében először azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság feltételeinek.
- [7] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz formai követelményeinek való megfelelés körében áttekintette, hogy az indítvány határidőben érkezett-e [Abtv. 30. §-a], illetve, hogy tartalmaz-e határozott kérelmet [Abtv. 52. § (1b) bekezdése].
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében – az Abtv. 27. §-a szerinti – alkotmányjogi panaszt – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó perbeli képviselője 2016. január 4-én vette át a Kúria támadott végzését, míg alkotmányjogi panaszát 2016. március 3-án – megállapíthatóan határidőben – adta postára.
- [9] Az alkotmányjogi panasznak az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, illetve a XXII. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmére is, azonban ezen alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben nem terjesztett elő – saját – alapjog-sérelmét alátámasztó, alkotmányjogilag megalapozott indokolást, így kérelme ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot követ a tekintetben, hogy az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd például: a 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [10] 3. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeinek (az Abtv. 27. §-ának, illetve a 29–31. §-ainak) való megfelelés vizsgálata során az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [11] 3.1. Az indítványozó a bírósági eljárásokban felperesként vett részt, így érintettsége a támadott végzéssel összefüggésben egyértelműen megállapítható. A Kúria végzése elleni további jogorvoslatra – a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja értelmében – nincs lehetőség, tehát az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [12] 3.2. Az indítványozó által kifejtettek lényege szerint a Kúria végzésével megfosztotta a felülvizsgálati eljárás lehetőségétől, végső soron pedig az alapügy tárgyát képező kérdésben (közös költség megfizetése iránti igény) való döntéstől, ezért a támadott végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése mellett a 28. cikket is.
- [13] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz jogintézményének célja valamely, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének orvoslása. Alkotmányjogi panaszt – bizonyos kivételekkel – csak valamely Alaptörvényben biztosított jog megsértése esetén lehet előterjeszteni. Az Alkotmánybíróság például a 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [89] bekezdésében elvi élel kimondta, hogy: „mindazok az indítványi elemek, melyek nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítják, hanem valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének megállapítására irányulnak, alkotmányjogi panasz keretében nem bírálhatók el.” Az Alaptörvénynek az Állam részében található, indítványozó által hivatkozott 28. cikke nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jogának, ezért annak sérelmére – akár csak közvetetten is – hivatkozó alkotmányjogi panasz benyújtására nincs lehetőség {ezzel összefüggésben lásd például a 3059/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11] pontját}.
- [14] 3.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, illetve ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel.
- [15] Az indítványozó szerint a Kúriának a Pp. 271. § (2) bekezdésére vonatkozó jogértelmezése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot. Az Alkotmánybíróság számos döntésében rámutatott, hogy „nem rendelkezik hatáskörrel arra [...], hogy [...] kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon [...]”. Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelme-

zéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” {lásd például: 3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezésére vonatkozó alkotmánybírói gyakorlatot legutóbb például a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. E döntés Indokolásának [19] bekezdése szerint „egy eljárás tisztességességét mindig esetről estre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban így a tisztességes bírósági tárgyalás követelményének része a bírósághoz fordulás joga [...] a tárgyalás igazságosságának biztosítása [...], a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése [...], a törvény által létrehozott bíróság [...], független és pártatlan eljárása [...], illetve a perek észszerű időn belül való befejezése [...]”. Az indítványozó által előterjesztett érvelés a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a szerinte téves törvényértelmezés miatt látta megalapozottnak. Az idézett alkotmánybírói gyakorlat egybevetésével az Alkotmánybíróság megállapította, hogy egyfelől jelen ügyben is tartózkodik attól, hogy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon, másrészt pedig a bírósági jogértelmezés sérelmezése önmagában – figyelemmel az Abh.-ban kibontott álláspontra – nem hozható kapcsolatba az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, illetve annak részjogosultságaival.

- [16] Az Alkotmánybíróság az Abh. Indokolás [24] bekezdésében megerősítette azt a töretlen gyakorlatát is, amely szerint „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti [...]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe”. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét az érdemi felülvizsgálati eljárás – a kúriai jogértelmezés miatt bekövetkezett – elmaradása miatt látta megalapozottnak. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlatát figyelembe véve ugyanakkor megállapítható, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét a felülvizsgálati eljárás esetleges elmaradása, a felülvizsgálati kérelem nem érdemben történő elutasítása – érdemi összefüggés hiányában – nem alapozza meg.
- [17] 4. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza egyrészt nem felel meg az Abtv.-ben előírt formai és tartalmi követelményeknek, másrészt nem vet fel olyan bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely az alkotmányjogi panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontjában, valamint a 29. §-ában foglaltak, illetve az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján az indítványt visszautasította.

Budapest, 2016. november 8.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírói ügyszám: IV/515/2016.

